

Julkisten menojen hintaindeksi

2010, 3. vuosineljännes

Valtion menojen hintaindeksi nousi 1,6 ja kuntatalouden 2,3 prosenttia vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä

Valtion menojen hintaindeksi nousi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 1,6 prosenttia vuoden 2010 kolmannella neljänneksellä vuotta aiempaan verrattuna. Kuntatalouden nousu oli 2,3 prosenttia vastaavana aikana.

Julkisten menojen hintaindeksi 2005=100, 3. neljännes 2010

Indeksi (2005=100)	Pisteluku ¹⁾	Muutos-% 2008–2009	Muutos-% III/2009–III/2010 ¹⁾
Valtiontalous	113,7	1,9	1,6
Kuntatalous	116,1	0,4	2,3
Kunnat	116,1	0,3	2,3
Kuntayhtymät	116,3	0,9	2,4
Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi	117,5	2,0	2,4

1) ennakkollinen

Valtion menojen hintaindeksin nousu johtui pääasiassa palkkojen ja muiden henkilöstömenojen sekä siirtomenojen kasvusta. Kuntatalouden menojen hintaindeksin nousuun vaikutti etenkin henkilöstökustannusten kasvu sekä ostopalveluiden hintojen nousu.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntatalous menolajeittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 2. Kuntatalous tehtäväalueittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 3. Valtiontalous menolajeittain 2005=100.....	3
Liitetaulukko 4. Valtiontalous hallinnonaloittain 2005=100.....	4
Julkisten menojen hintaindeksin laatuseloste.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntatalous menolajeittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2009					2010 ¹⁾		
	2009	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
0 Yhteensä	114,0	113,7	113,3	113,8	115,1	115,5	116,0	116,5
1 Käyttökustannukset	114,1	113,4	113,4	114,1	115,5	115,9	116,5	116,9
11 Henkilöstökustannukset	116,6	115,4	115,5	116,7	118,6	118,9	119,3	119,6
111 Palkat ja palkkiot	116,5	115,0	115,6	116,9	118,7	119,6	120,0	120,4
112 Sosiaalivakuutusmaksut	116,6	116,8	115,1	116,4	118,2	116,7	117,0	117,4
113 Maksetut eläkkeet	111,7	111,7	111,7	111,7	111,7	112,0	112,0	112,0
12 Tavaroiden ja palvelujen ostot	112,8	112,4	112,3	112,8	113,8	114,4	115,2	115,7
121 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	108,9	108,5	109,0	108,9	109,2	109,8	111,6	112,3
122 Palvelujen ostot	113,6	113,2	113,0	113,5	114,7	115,3	115,9	116,3
13 Muut käyttökustannukset	112,4	111,5	111,9	112,5	113,5	114,3	114,9	115,1
132 Muut käyttökustannukset	112,4	111,5	111,9	112,5	113,5	114,3	114,9	115,1
14 Poistot ja arvonalentumiset	103,9	105,4	104,4	103,4	102,6	102,5	102,9	103,5
141 Poistot	103,9	105,4	104,4	103,4	102,6	102,5	102,9	103,5
2 Investointimenot	126,9	121,7	124,9	125,6	135,3	138,0	135,2	150,4
3 Rahoitusmenot	99,7	126,5	100,5	88,8	83,0	76,4	75,2	74,1
4 Liikelaitokset	111,0	111,9	110,7	110,4	111,0	111,2	112,1	112,5
SSS Yhteensä ml. liikelaitokset	113,7	113,5	113,0	113,5	114,7	115,1	115,6	116,1

1) ennakkollinen

Liitetaulukko 2. Kuntatalous tehtäväalueittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2009					2010 ¹⁾		
	2009	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
0 Yhteensä	114,0	113,7	113,3	113,8	115,1	115,5	116,0	116,5
11 Yleishallinto	114,1	113,8	113,4	114,0	115,2	115,6	116,1	116,6
12 Sosiaali- ja terveystoimi	114,1	113,5	113,3	114,1	115,4	115,9	116,4	116,8
121 Sosiaalitoimi	114,2	113,4	113,4	114,3	115,8	116,3	116,9	117,2
122 Terveystoimi	114,0	113,5	113,3	113,9	115,2	115,6	116,2	116,6
13 Opetus- ja kulttuuritoimi	114,7	114,0	114,1	114,7	116,0	116,2	116,8	117,2
131 Opetustoimi	115,2	114,5	114,6	115,3	116,6	116,9	117,4	117,8
132 Kulttuuritoimi	111,9	111,8	111,4	111,7	112,7	113,1	113,7	114,1
14 Muut palvelut	111,5	112,8	111,1	110,7	111,5	111,6	112,0	113,0
15 Liiketoiminta	112,1	112,9	111,7	111,4	112,4	112,8	113,2	114,4
4 Liikelaitokset	111,0	111,9	110,7	110,4	111,0	111,2	112,1	112,5
SSS Yhteensä ml. liikelaitokset	113,7	113,5	113,0	113,5	114,7	115,1	115,6	116,1

1) ennakkollinen

Liitetaulukko 3. Valtiontalous menolajeittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2009					2010 ¹⁾		
	2009	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
1 Kulutusmenot	113,7	113,2	113,5	113,6	114,6	114,8	115,3	115,6
11 Palkat ja muut henkilöstömenot	119,8	118,8	119,4	119,4	121,9	121,6	122,3	122,6
111 Palkat ja palkkiot	120,8	119,1	120,5	120,5	123,0	123,5	124,3	124,5
112 Sosiaalivakuutusmaksut	116,9	117,8	115,9	115,9	118,3	115,5	116,2	116,4
12 Maksetut eläkkeet	111,7	111,7	111,7	111,7	111,7	112,0	112,0	112,0
13 Tavarat ja palvelut	108,7	108,4	108,6	108,8	109,0	109,5	110,2	110,6
2 Siirtomenot	111,2	111,1	110,9	111,1	111,6	112,0	112,5	112,8
21 Siirtomenot kunnille ja kuntayhtymille	114,3	113,9	113,6	114,2	115,5	115,8	116,4	116,8
22 Siirtomenot elinkeinoelämälle	107,5	108,8	107,7	107,0	106,6	107,4	108,4	108,7
23 Siirtomenot kotitalouksille	108,3	108,3	108,3	108,2	108,2	108,7	108,9	108,9
24 Siirtomenot yleishyödyll. yhd.	115,5	114,7	115,0	115,5	117,0	117,3	117,9	118,2
25 Maksusuodet EU:lle	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8
26 Siirtomenot ulkomaille	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8	106,8
3 Reaalisijoitukset	114,2	114,3	113,5	114,2	115,0	115,6	116,7	116,7
4 Finanssisijoitukset	110,7	110,9	110,9	110,7	110,5	112,5	113,2	113,2
5 Muu menot	108,3	108,5	108,6	108,3	108,0	108,7	109,6	109,6
SSS YHTEENSÄ	112,0	111,8	111,7	111,9	112,5	112,9	113,4	113,7

1) ennakkollinen

Liitetaulukko 4. Valtiontalous hallinnonaloittain 2005=100

vuosineljännes, pisteluku	2009					2010 ¹⁾		
	2009	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
01 Yleinen hallinto	113,8	113,2	113,6	113,6	114,9	115,2	115,9	116,2
02 Ulkoasiainministeriö	109,9	109,6	109,8	109,9	110,3	110,5	110,7	110,8
03 Sisäasiainministeriö	114,5	112,7	113,9	114,5	116,8	116,8	117,5	117,8
031 Poliisi	114,2	112,3	113,5	114,2	116,7	116,7	117,4	117,7
032 Rajavartiolaitos	113,8	111,9	113,2	113,9	116,4	116,0	116,8	117,0
033 Muut	116,2	115,2	115,8	116,1	117,7	117,9	118,6	119,0
04 Puolustusministeriö	109,0	109,4	109,1	108,6	108,9	109,0	109,7	110,0
05 Valtiovarainministeriö	112,5	112,3	112,1	112,4	113,2	113,5	113,9	114,2
06 Opetusministeriö	113,4	112,9	113,0	113,4	114,3	114,6	115,2	115,5
061 Yliopistot, korkeakoulut	113,5	113,0	113,0	113,4	114,4	114,7	115,2	115,5
062 Opetusministeriö - muut	113,3	112,8	112,9	113,3	114,2	114,6	115,2	115,5
07 Maa- ja metsätalousministeriö	109,7	109,7	109,8	109,7	109,7	110,3	111,1	111,2
08 Liikenne- ja viestintäministeriö	117,2	116,6	116,6	117,3	118,3	119,2	120,2	120,3
09 Työ- ja elinkeinoministeriö	110,8	111,9	110,8	110,2	110,4	110,7	111,4	111,7
10 Sosiaali- ja terveysministeriö	108,6	108,6	108,6	108,5	108,6	109,2	109,5	109,6
11 Ympäristöministeriö	117,6	116,5	117,3	117,4	119,4	119,8	120,5	120,8
SSS YHTEENSÄ	112,0	111,8	111,7	111,9	112,5	112,9	113,4	113,7

1) ennakkollinen

Julkisten menojen hintaindeksin laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto julkisten menojen hintaindeksin tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Julkisten menojen hintaindeksi sisältää pistelukuja valtiontalouden ja kuntatalouden menojen hintakehityksestä. Tilastoa käytetään hyväksi mm. valtion- ja kuntatalouden päätöksenteossa, kansantalouden tilinpidossa, erilaisissa sopimuksissa, tutkimuksissa ja muissa tilastoissa. Indeksien pistelukuja voidaan käyttää kiinteähintaisiin laskelmiin, kun arvioidaan ja vertaillaan julkisen talouden tulojen ja menojen volyymimuutoksia.

1.2 Tutkimuskohde ja tietolähteet

Julkisten menojen hintaindeksi (JMHI) mittaa valtiontalouden ja kuntatalouden menojen hintakehitystä perusajankohtaan verrattuna. Valtiontalouden indeksin painorakenne on vuoden 2008 valtion tilinpäätöksen mukainen. Kuntatalouden indeksin painot ovat kaikkien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2008 tilinpäätösten summien mukaiset. Hintaseurannassa käytetään pääasiassa Tilastokeskuksen muita palkka-, hinta- ja kustannusindeksejä.

1.3 Käsitteet

Indeksin keskeiset käsitteet on määritelty Tilastokeskuksen käsitetietokannassa.

1.4 Luokitukset

Julkisten menojen hintaindeksi valtiontaloudelle lasketaan hallinnonaloittain ja menolajeittain ja vastaavasti kuntataloudelle indeksi lasketaan tehtäväalueittain ja menolajeittain. Kuntatalouden hintaindeksi jakaantuu kahteen erillisindeksiin, kuntiin ja kuntayhtymiin.

1.5 Lait ja asetukset, joihin tilaston laatiminen perustuu

Tilasto on kehitetty käyttäjäosapuolten tarpeesta ja sen tuotanto perustuu vapaaehtoisuuteen. Sidosryhmään on kuulunut asiantuntijoita Kuntaliitosta ja Valtionvarainministeriöstä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Julkisten menojen hintaindeksi on kiinteäpainoinen indeksi, joka lasketaan Laspeyresin hintaindeksin mukaisesti. Indeksien laskenta vaatii perusvuoden painorakenteen lisäksi valittujen hyödykkeiden neljännesvuosittaisen hintaseurannan.

Valtionhallinnon painorakenne on saatu vuoden 2008 valtion keskuskirjanpidon aineistosta eli valtion tilinpäätösaineistosta. Aineistossa menot on luokiteltavissa budjetin pääluokan, luvun ja momentin sekä liikekirjanpidon tilin ja tiliviraston mukaan. Valtion hankintamenoihin vuodelle 2008 on lisätty arvonlisävero.

Kuntatalouden indeksin painona ovat kaikkien kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2008 tilinpäätöstietojen mukainen menojen summa. Kuntatalouden hintaindeksissä tavaroiden ja palvelujen hintaan sisältyy arvonlisävero. Tehtäväluokittaisissa indekseissä ovat mukana sisäiset vuokrat. Kokonaisindeksissä sisäisiä vuokria ei ole mukana. Investoinneista ovat mukana vain maanostot.

Menolajien hintakehitystä seurataan Tilastokeskuksen tuottamilla palkka-, hinta- ja kustannusindekseillä. Valmiiden indeksien lisäksi kerätään hinta- ja tariffitietoja mm. sosiaalivakuutusmaksuista, työeläkeindekseistä ja koroista.

JMHI -järjestelmän laadintaa ja uudistamista on selvitetty seuraavissa muistioissa: TK, Julkisten menojen hintaindeksi 1977=100, Käyttäjäopas, Muistio No 94, 21.6.1984; TK, Katsauksia 1997/5, Julkisten menojen hintaindeksi 1995=100, Helsinki 1997; TK, Menetelmäseloste, Julkisten menojen hintaindeksi 2000=100, lokakuu 2004 pdf.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Indeksi kuvaa kattavasti julkisten menojen hintakehitystä. Tilastokeskuksen tuottamista palkka-, hinta- tai kustannusindekseistä on etsitty jokaiselle menolajille sitä luotettavasti kuvaavat indeksit. Monet indekseistä voivat olla epätarkkoja mittareita tietyillä aloilla, esimerkiksi investointikustannuksien mittaamisessa. Sen sijaan palkkaindeksien tiedot ovat varsin käyttökelpoisia. Näin saadaan hyvä kuva julkisten menojen kustannustasosta kunakin ajankohtana.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Indeksit lasketaan neljännesvuosittain. Ne julkaistaan ennakkollisina tilaston kotisivulla ansiotasoindeksin valmistuttua n. 7 viikkoa neljänneksen päätyttyä. Indeksit ovat ennakkollisia kunnes ansiotasoindeksin tiedot ovat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Julkisten menojen hintaindeksin pisteluvut julkaistaan Pdf -julkaisuna tilaston omilla kotisivuilla. Aikasarjatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen tilastotietojen itsepalvelujärjestelmässä (StatFin). Kaikki edellä mainitut palvelut ovat maksuttomia.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston kotisivuilla on laskettu joistakin pääryhmistä pitkän ajan indeksisarjoja vuodesta 1975 lähtien. Vanhojen indeksien pistelukuja on jatkettu (ketjutettu) aina uusimman julkisten menojen hintaindeksin muutoksia vastaavaksi.

7. Dokumentointi

Julkisten menojen hintaindekseihin liittyvää dokumentointia on saatavissa tilaston kotisivulta sekä indeksiä tuottavasta Tilastokeskuksen yksiköstä.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Hinnat ja kustannukset 2010

Lisätietoja

Matias Kempainen (09) 1734 3564

Anne Piistari (09) 1734 3487

Vastaava tilastojohtaja:

Kari Molnar

kui.tilastokeskus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
0 00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-4505 (pdf)*